

cinema | «la vida en rosa»

L'actriu Marion Cotillard. / EFE / VICTOR LERENA

El pes del mite Edith Piaf

► **Títol original:** *La Môme*. França, 2007**Director:** Olivier Dahan**Intèrprets:** Marion Cotillard, Jean-Pierre Martins, Gerard Depardieu, Pascal Gregory, Sylvie Testud

IMMA MERINO

És possible realitzar una pel·lícula sobre Edith Piaf amb el mite, l'imaginari, també els tòpics que arrossega la cantant de *La vie en rose*? Per què no? Potser una manera és precisament la d'abordar Piaf tenint present la seva dimensió mítica, l'imaginari a l'entorn d'aquesta dona que, al final de la seva vida, va ser capaç de cantar amb tota convicció *Je ne regrette rien*? I de fer-ho malgrat tot, essent aquest tot la seva infància desgraciada, la seva adolescència al carrer, el maltractament dels seus *chulos*, la pèrdua del seu gran amor, que va ser el boxejador Marcel Cerdan, la dependència de les drogues per calmar el seu dolor físic i moral. Director d'una filmografia encara tan breu com dispersa, que comença amb un film personal com *Dejà mort* (1988) i passa per la continuació d'un producte fabricat per Luc Besson com ara *Los ríos de color púrpura*, Olivier Dahan s'ha atrevit a tractar-ne el mite i l'imaginari, però això no vol dir que no li acabi pesant i sobretot que sigui capaç de transcendir els tòpics per molt que intenti arribar a la humanitat del personatge mostrant-ne el sofriment com una constant indefugible. D'aquí, amb la seva estructura fragmentada i els seus constants salts temporals, *La vida en rosa* sembla que vol construir-se amb una tornada: l'autodestrucció del personatge. Una cançó del dolor, del qual és impossible escapar mentre que a la vegada és irrenunciable el desig d'una vida en rosa, al capdavall, feliç. Així, la idea sobre Piaf que exposa el film és que tenia tantes ganes de viure com sentia dolor de viure: li resultava inevitable destruir-se. Un personatge, doncs, tràgic que una actriu construeix a través d'una màscara. Però la màscara també acaba pesant molt, de la mateixa manera que la *performance* de l'actriu, Marion Cotillard, arriba a la caricatura quan el seu cos més es corba i recargola per expressar el dolor físic (i moral, sempre moral) del personatge. S'hi pot afegir que una altra idea del film és que no hi ha una frontera entre la vida i l'art: que la vida de Piaf no pot separar-se de la cançó i que, per això mateix, aquesta és expressió de la vida. Una altra cosa, però, és que la idea s'encarni amb la veritat que comou.

Amb la tornada del dolor i l'autodestrucció, *La vida en rosa* busca unes rimes internes mentre renuncia a la continuïtat narrativa per fragmentar-la en una construcció marcada per el·lipsis brutals i salts temporals endavant i enrere. Les el·lipsis també poden ser una manera de reconèixer que un personatge (i més real) és inabastable. Ara bé, també per no afrontar situacions que poden ser difícils: per què s'elideix el llarg període de l'ocupació alemanya durant la II Guerra Mundial? Per no mostrar com Edith Piaf va continuar cantant durant l'ocupació?

El TNC aporta intriga a la comèdia «Arcàdia», de Tom Stoppard

La peça creua una intriga amorosa amb comprensibles raonaments científics

JORDI BORDES / Barcelona
● *Arcàdia*, el text calidoscòpic de Tom Stoppard, convida l'espectador a fer una interpretació personal de les raons d'un possible duel de Lord By-

ron en un jardí on habita una nena que juga a fer equacions matemàtiques. Atrapa per la intriga. L'autor de guions com *Shakespeare in love* i l'adaptació de *La casa Rússia* trenca

el tòpic de ser un dramaturg de grans reflexions, amb una comèdia. Cada cop que un equivoca el seu amor dinamita la ciència, que assenta el poder en les veritats absolutes.

L'obra creua l'anècdota del segle XIX amb la d'uns historiadors que en el segle XX teoritzen sobre què va ocórrer. Sovint les tesis dels historiadors seran errònies i el públic ho podrà descobrir perquè tindrà el privilegi d'observar les dues accions que succeeixen al mateix espai, però amb un segle de diferència. El director Ramon Simó ha assumit el repte d'estrenar aquesta obra de teatre de Stoppard, mai duta encara als escenaris professionals catalans, amb la traducció de Màrius Serra. La ciència més pura i els raonaments més profunds toparan amb una acció d'embolics, que recorden l'habilitat d'Oscar Wilde.

Màrius Serra defineix l'espectacle amb una màxima: «Les lleis de la comèdia vencen les de Newton.» I és que, exemplifica el director Ramon Simó, la ciència ha pretès explicar-ho tot a partir de fórmules inequívokes, que no deixen marge a l'atzar. Però la intriga amorosa es revelarà com el pitjor antídoto per a la previsibilitat de la ciència: si tot fos perfecte, no hi hauria possibilitat d'equivocar-se de parella. Simó sentència, de fet, que avui la ciència ja ha superat aquesta contundència i investiga a partir de les fórmules, però també tenint en compte l'atzar i la probabilitat d'encert i error de cada assaig.

Foto de família amb el repartiment i, al centre, Màrius Serra i Ramon Simó. / G. MANUILO / EFE

La ciència és un tema sovint tabú als escenaris. Mar Ulldemolins reconeixia que el seu personatge li feia parlar d'uns teoremes intel·ligibles. Victòria Pagès exemplificava la dificultat dels raonaments científics tot explicant que Simó, des del primer dia, duia una pissarra en què explicava cada fórmula, per ajudar els actors a entendre-les. Pagès s'ha adonat que, contràriament al que pot semblar, l'obra es fa pròxima al gran públic, tot i que la disfrutaran més aquells que hagin estudiat en les fondàries de les fórmules. Simó cita el propi Stoppard: «les matemàtiques no són difícils», però s'han de saber explicar.

Difícil matrimoni

● Com una activitat paral·lela a la representació d'*Arcàdia*, que s'estrena dijous i estarà en escena fins al 17 de juny a la Sala Petita del TNC, s'ha programat una lectura dramatitzada en què es fan presents alguns dels pocs textos que vinculen la ciència al teatre. Sota la direcció d'Antonio Calvo, Jordi Andújar, Laura Conejero, David Selvas i Mar Ulldemolins llegiran fragments d'algunes obres. Aquesta activitat s'emmarca dins la celebració de l'any de la ciència que convoca aquest 2007 l'Institut de Cultura de Barcelona. En la cartellera dels últims anys, apareixen peces com ara *Els físics* de Durrenmatt i *La Sra. Klein*, de Nicholas Wright. També recentment s'ha representat *Diderot i l'ou fosc*, de Hans Magnus Enzensberger, en què es fa una biografia d'un dels pares de l'*Enciclopèdia* francesa i una de les referències de la Il·lustració. També de científics i intel·lectuals és *Somnis de somnis* en què Pep Tosar s'endinsa en la fantasia de Tabucchi aquests dies a la Sala Muntaner. Aproximacions difícils i no sempre reeixides teatralment.

► Dia Internacional de la Dansa al Municipal.

El Teatre Municipal de Girona va ser un altre dels escenaris on es va celebrar ahir el Dia Internacional de la Dansa. En aquest espai es va oferir un espectacle conjunt de diferents companyies i coreògrafs com Mal Pelo, Cia. Mudances, Nats Nuts Dansa, Iliacán, Lanònima Imperial, Cia. Beбето Cidra, Cia. Pepe Hevia, La Perla per la Dansa, El Paller Inkiet i Impàs. Tots ells van fer un homenatge al seu mestre i coreògraf, Gilberto Ruiz-Lang. / FOTO: L. SERRAT.

